

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2016/369

ze dne 15. března 2016

o poskytování mimořádné podpory v rámci Unie

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Vzájemná pomoc a podpora poskytovaná v souvislosti s pohromami je základním projevem univerzální hodnoty solidarity mezi lidmi, jakož i morálním imperativem, neboť tyto pohromy mohou vést k situaci, kdy značný počet lidí není schopen naplnit své základní potřeby, což může mít závažné nepříznivé účinky na jejich zdraví a život.
- (2) Dopad přírodních nebo člověkem způsobených pohrom uvnitř Unie je čím dál tím závažnější. To je spojeno s řadou faktorů, jako je změna klimatu, ale také s jinými vnějšími faktory a okolnostmi, které k tomu přispívají a jež lze zaznamenat v sousedství Unie. Situace, s níž se v současnosti Unie potýká, pokud jde o uprchlíky a migraci, je výrazným příkladem jevu, kdy může být hospodářská situace členských států přímo ovlivněna navzdory úsilí, které Unie při řešení základních příčin nacházejících se v třetích zemích vyvinula.
- (3) Tato situace vedla k tomu, že Evropská rada dne 19. února 2016 vyzvala Komisi, aby zavedla kapacity, jež umožní interně poskytovat humanitární pomoc v zájmu podpory zemí, které se potýkají s přílivem velkého počtu uprchlíků a migrantů.
- (4) Přírodní nebo člověkem způsobené pohromy mohou být takového rozsahu a mít takový dopad, že mohou vést v jednom nebo v několika členských státech k závažným hospodářským obtížím. Mohou nastat rovněž v jednom nebo v několika členských státech, které vážným hospodářským obtížím již čelí z jiných důvodů, a vést v dotčených členských státech k dalšímu zhoršení a ztížení celkové hospodářské situace. V každém případě by to nepříznivě ovlivnilo schopnost reakce dotčených členských států, což by zase negativně ovlivnilo pomoc a podporu poskytovanou lidem v nouzi.
- (5) Ačkoli je Unie již schopna členským státům poskytnout podporu makrofinanční povahy a vyjádřit evropskou solidaritu regionům postiženým pohromou prostřednictvím Fondu solidarity Evropské unie zřízeného nařízením Rady (ES) č. 2012/2002 ⁽¹⁾, v současné době neexistuje na úrovni Unie žádný vhodný nástroj, kterým by bylo možno na dostatečně předvídatelném a nezávislém základě řešit humanitární potřeby (jako je potravinová pomoc, neodkladná zdravotní péče, přístřeší, voda, sanitární a hygienická zařízení, ochrana a vzdělávání) osob postižených pohromou uvnitř Unie. Vzájemná pomoc může být nabízena v rámci mechanismu civilní ochrany Unie podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ⁽²⁾, ale fungování tohoto mechanismu je

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3).

⁽²⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

založeno na dobrovolných příspěvcích členských států. Pomoc a podpora by mohly být rovněž poskytovány prostřednictvím stávajících politických a finančních nástrojů Unie, mezi něž patří například ty, které jsou zaměřeny na vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Unii. Pro dosažení hlavních politických cílů těchto nástrojů by nicméně jakákoli taková pomoc a podpora byla doplňková či dodatečná, a tudíž omezená ve své působnosti a rozsahu.

- (6) Zdá se proto vhodné, aby Unie jednala v duchu solidarity s cílem řešit základní potřeby osob postižených pohromou uvnitř Unie a přispěla ke snížení hospodářského dopadu těchto pohrom na dotčené členské státy.
- (7) Vzhledem k tomu, že jsou způsoby řešení základních potřeb osob postižených pohromou uvnitř Unie prostřednictvím poskytování mimořádné podpory a způsoby poskytování humanitární pomoci osobám postiženým přírodní nebo člověkem způsobenou pohromou v třetích zemích podobné, měly by všechny operace podle tohoto nařízení probíhat v souladu s mezinárodně schválenými humanitárními zásadami. Tyto činnosti představují opatření, jež jsou přiměřená hospodářské situaci členských států, které čelí vážným hospodářským obtížím, a doplňují opatření Unie na podporu spolupráce mezi členskými státy v zájmu zlepšení účinnosti systémů pro předcházení přírodním a člověkem způsobeným pohromám a ochranu před nimi.
- (8) Poskytování mimořádné podpory podle tohoto nařízení by mělo být vzhledem k potřebě jednat v duchu solidarity financováno ze souhrnného rozpočtu Unie, jakož i z příspěvků, které mohou poskytnout jiní veřejní nebo soukromí dárci.
- (9) Úhrada výdajů, zadávání veřejných zakázek a udělování grantů podle tohoto nařízení by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012⁽¹⁾ s přihlédnutím ke specifické povaze mimořádné podpory. Je proto vhodné stanovit, že granty mohou být udělovány a veřejné zakázky zadávány přímo či nepřímo a že granty mohou financovat až 100 % způsobilých nákladů a lze je udělovat se zpětným účinkem. Komise by měla být schopna financovat operace související s poskytováním mimořádné podpory prováděné jakoukoli organizací, která má, bez ohledu na svou právní povahu soukromého či veřejného subjektu, požadované zkušenosti a využívá za tímto účelem přímého, případně nepřímého řízení.
- (10) Dále je vhodné spoléhat se na organizace, s nimiž Komise uzavřela rámcové dohody o partnerství podle nařízení Rady (ES) č. 1257/96⁽²⁾, a to vzhledem k relevantním zkušenostem, které tyto organizace získaly při poskytování humanitární pomoci v úzké koordinaci s Komisí. Kdykoli je to možné, mělo by se usilovat o zapojení místních nevládních organizací prostřednictvím partnerských organizací, s nimiž byly uzavřeny rámcové dohody o partnerství, aby se tak maximalizovala součinnost a účinnost veškeré mimořádné podpory poskytované podle tohoto nařízení.
- (11) Finanční zájmy Unie by měly být chráněny prostřednictvím přiměřených opatření v rámci celého výdajového cyklu, včetně předcházení nesrovnalostem, jejich odhalování a vyšetřování, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých finančních prostředků a případných správních a finančních sankcí v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012.
- (12) Toto nařízení by mělo stanovit základ pro poskytování finanční podpory v případě přírodních nebo člověkem způsobených pohrom, v souvislosti se kterými by se Unie v duchu solidarity nacházela v pozici, jež by jí lépe než členskými státy – jednajícím samostatně a nekoordinovaným způsobem – umožňovala mobilizovat přiměřené finanční prostředky a použít je pro provádění operací, které mohou hospodárným, efektivním a účinným způsobem přispívat k záchraně životů, což by z důvodu rozsahu a doplňkovosti umožňovalo přijímat účinnější opatření.
- (13) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu nebo účinků opatření, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci (Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1).

- (14) Poskytování mimořádné pomoci podle tohoto nařízení by mělo být vhodným způsobem monitorováno, přičemž by se v případě potřeby mělo vycházet z nejrelevantnějších poznatků dostupných na úrovni Unie. Rovněž by mělo být vyhodnoceno celkové provádění tohoto nařízení.
- (15) Vzhledem k naléhavosti potřebné podpory by toto nařízení mělo vstoupit v platnost okamžitě,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Toto nařízení stanoví rámec, v němž může být poskytována mimořádná podpora Unie prostřednictvím konkrétních opatření, jež jsou přiměřená hospodářské situaci, v případě probíhajících či potenciálních přírodních nebo člověkem způsobených pohrom. Tuto mimořádnou podporu lze poskytovat pouze v případech, kdy výjimečný rozsah a dopad těchto pohrom vede k závažným dalekosáhlým humanitárním důsledkům v jednom nebo více členských státech, a pouze za výjimečných okolností, k jejichž řešení nedostačuje žádný jiný nástroj, který je členským státům a Unii k dispozici.
2. Mimořádná podpora poskytovaná podle tohoto nařízení podporuje a doplňuje opatření prováděná postiženým členským státem. Za tímto účelem se zajistí úzká spolupráce a konzultace s postiženým členským státem.

Článek 2

Aktivace mimořádné podpory

1. Rozhodnutí o aktivaci mimořádné podpory podle tohoto nařízení v případě probíhající či potenciální pohromy přijme Rada na základě návrhu Komise, jež případně vymezí dobu trvání aktivace.
2. Rada návrh Komise uvedený v odstavci 1 neprodleně posoudí a podle naléhavosti situace rozhodne o aktivaci mimořádné podpory.

Článek 3

Způsobilá opatření

1. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení je reakcí na mimořádné situace, jež je založena na potřebách a doplňuje reakci postižených členských států, s cílem chránit životy, předcházet a zmírňovat lidské utrpení a usilovat o zachování lidské důstojnosti kdykoliv je to zapotřebí v důsledku pohrom podle článku 1.
2. Mimořádná podpora podle odstavce 1 může zahrnovat jakákoli opatření v oblasti humanitární pomoci, která by byla způsobilá pro financování z prostředků Unie podle článků 2, 3 a 4 nařízení (ES) č. 1257/96, a může tedy pokrývat také opatření na pomoc, zmírnění utrpení a v případě potřeby ochranu s cílem chránit životy během pohrom nebo bezprostředně po nich. Lze ji použít také pro financování jakýchkoli jiných výdajů, které jsou s poskytováním mimořádné podpory podle tohoto nařízení přímo spojeny.
3. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení se poskytuje a je prováděna v souladu se základními humanitárními zásadami lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti.
4. Opatření uvedená v odstavci 2 provádí Komise nebo partnerské organizace vybrané Komisí. Komise může za partnerské organizace zvolit zejména nevládní organizace, specializované služby členských států nebo mezinárodní agentury a organizace s požadovanou odborností. Komise při tom nadále úzce spolupracuje s postiženým členským státem.

Článek 4

Druhy finančních opatření a prováděcí postupy

1. Komise poskytuje finanční podporu Unie v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012. Financování podpůrných opatření z prostředků Unie podle tohoto nařízení se zejména provádí prostřednictvím přímého řízení v souladu s čl. 58 odst. 1 písm. a) nebo nepřímého řízení v souladu s čl. 58 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení.
2. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení je financována ze souhrnného rozpočtu Unie, jakož i z příspěvků, které mohou poskytnout jiní veřejní nebo soukromí dárci jakožto vnější účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 4 nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.
3. Financování podpůrných opatření z prostředků Unie podle tohoto nařízení, které má být prováděno pomocí přímého řízení, může být poskytnuto přímo Komisi bez výzvy k podávání návrhů v souladu s čl. 128 odst. 1 nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012. Za tímto účelem Komise může uzavřít rámcové dohody o partnerství, nebo vycházet ze stávajících rámcových dohod o partnerství uzavřených v souladu s nařízením (ES) č. 1257/96.
4. Jestliže Komise provádí operace související s poskytováním mimořádné podpory prostřednictvím nevládních organizací, kritéria týkající se finanční a provozní kapacity se považují za splněná, pokud existuje platná rámcová dohoda o partnerství mezi touto organizací a Komisí v souladu s nařízením (ES) č. 1257/96.

Článek 5

Způsobilé náklady

1. Financování z prostředků Unie může pokrývat veškeré přímé náklady nezbytné pro provádění způsobilých opatření uvedených v článku 3, včetně nákupu, přípravy, sběru, přepravy, skladování a distribuce zboží a služeb v rámci těchto opatření.
2. Nepřímé náklady partnerských organizací mohou být rovněž pokryty v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 966/2012.
3. Financování z prostředků Unie může rovněž pokrývat výdaje vzniklé v souvislosti s přípravnými, monitorovacími, kontrolními, auditními a hodnotícími činnostmi, které jsou nutné pro řízení mimořádné podpory, jež má být poskytnuta podle tohoto nařízení.
4. Financování opatření v rámci mimořádné podpory z prostředků Unie podle tohoto nařízení může pokrývat až 100 % způsobilých nákladů.
5. Výdaje vynaložené partnerskou organizací před datem předložení žádosti o financování mohou být způsobilé pro financování z prostředků Unie.

Článek 6

Doplňkovost a soudržnost opatření Unie

Je třeba usilovat o součinnost a doplňkovost s dalšími nástroji Unie, zejména s těmi, v jejichž rámci může být poskytována některá z forem mimořádné pomoci nebo podpory a mezi něž patří nařízení (ES) č. 2012/2002, rozhodnutí č. 1313/2013/EU, nařízení (ES) č. 1257/96, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ⁽¹⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 513/2014 ⁽²⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 514/2014 ⁽³⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 515/2014 ⁽⁴⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014 ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ze dne 11. března 2014 o Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (Úř. věst. L 72, 12.3.2014, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 513/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí a zrušuje rozhodnutí Rady 2007/125/SVV (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 93).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 514/2014 ze dne 16. dubna 2014 o obecných ustanoveních týkajících se Azylového, migračního a integračního fondu a nástroje pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 112).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 515/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu v oblasti vnějších hranic a víz a zrušuje rozhodnutí č. 574/2007/ES (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 143).

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond, mění rozhodnutí Rady 2008/381/ES a zrušují rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutí Rady 2007/435/ES (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 168).

Článek 7

Ochrana finančních zájmů Unie

1. Komise přijme vhodná opatření k zajištění toho, aby byly při provádění opatření financovaných podle tohoto nařízení finanční zájmy Unie chráněny preventivními opatřeními proti podvodům, korupci a jiným protiprávním jednáním, a to pomocí účinných kontrol, a v případě zjištění nesrovnalostí zpětným získáním neoprávněně vyplacených částek a případně pomocí účinných, přiměřených a odrazujících správních a finančních sankcí.
2. Komise nebo její zástupci a Účetní dvůr mají pravomoc provést audit na základě dokumentů a na místě u všech příjemců grantů, zhotovitelů, dodavatelů nebo poskytovatelů a subdodavatelů, kteří podle tohoto nařízení obdrželi finanční prostředky Unie.
3. Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) může provádět vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, v souladu s ustanoveními a postupy stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ⁽¹⁾ a v nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽²⁾ s cílem zjistit, zda v souvislosti s grantovou dohodou, rozhodnutím o grantu nebo smlouvou financovanou v rámci tohoto nařízení nedošlo k podvodu, korupci nebo jinému protiprávnímu jednání ohrožujícímu finanční zájmy Unie.
4. Aniž jsou dotčeny odstavce 1, 2 a 3, musí smlouvy a grantové dohody, jakož i dohody s mezinárodními organizacemi a specializovanými službami členských států vyplývající z provádění tohoto nařízení obsahovat ustanovení, která výslovně zmocňují Komisi, Účetní dvůr a OLAF k provádění takových auditů a vyšetřování v souladu s jejich pravomocemi.

Článek 8

Monitorování a hodnocení

1. Opatření, na která se poskytuje finanční podpora podle tohoto nařízení, se pravidelně monitorují. Nejpozději do 12 měsíců po aktivaci mimořádné podpory pro konkrétní situaci podle článku 2 předloží Komise Radě zprávu a případně návrhy na její ukončení.
2. Komise Radě do 17. března 2019 předloží hodnocení provádění tohoto nařízení, jakož i návrhy týkající se budoucího fungování tohoto nařízení, včetně případných návrhů na jeho změny či ukončení jeho platnosti.

Článek 9

Vstup v platnost a aktivace

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Rada rozhodla o aktivaci mimořádné podpory podle tohoto nařízení ode dne jeho vstupu v platnost pro současný příliv uprchlíků a migrantů do Unie, a to na období tří let.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 15. března 2016

Za Radu
předseda
A.G. KOENDERS
